

TEMA:

Korthåret portugisisk vannhund

tekst: Hanna Björk, avlsrådet

Det er ikke noe nytt problem at enkelte valper i rasen fødes med kort pels.

Dette kalles internasjonalt for Improper Coat eller IC. Først i de siste årene har vi sett korthårede Portugisiske Vannhunder i Norden.

Disse korthårede valpene er helt raserene, friske og er Portugisiske Vannhunder i alle aspekter selv om de har en litt forskjellig "forpakning". I vår ras finnes det helt enkelt et genetisk annlegg som kan gi korthårede valper. Denne defekten er ikke et helseproblem men kun noe som går ut over det ekstriørmessige og gir hunden et annet utseende og en pels med noen endrede egenskaper. Nå finnes en ny gentest tilgjengelig for å finne dette anlegget for kortår.

Hva er Improper Coat

Denne defekten handler kun om pelsens egenskaper og om hvordan den endrer hundens utseende. IC påvirker ikke hundens personlighet, intelligens eller helse. Det handler helt enkelt om en annen pelstype enn de som beskrives i ICF's rasestandard. Internasjonalt kalles defekten til og med som "flat coat" eller "smooth faced", noe som er en bra beskrivelse ettersom ansiktet har slett kort pels med tydlige lange værhaar.

Planlegger du å stille ut din hund, eller er det viktig at din Portugisiske Vannhund ser ut nettopp som en vannhund, så er den korte pelsen ikke noe for deg.

foto: Jan Erik Hagen

foto: Jan Erik Hagen

Ikke bare utseende skiller den korte pelsen seg fra den lange. Den korte pelsen har som regel også underull og hunden feller også pels på en måte som ikke er typisk for rasen. Allergikere som tolerer en Portugisisk Vannhund kan få symptomer av en hund med IC.

Hvordan kan man se at en hund er korthåret?

Allerede mens valpene er små, rundt 3 uker, kan et trent øye se de første tegnene på at noe er annerledes med pelsen. Når de er 4-5 uker er tegnene enda tydeligere.

Pelsen er for tykk og slett.

Pelsen på snuten vokser ikke, men forblir kort og ligger flatt mot huden mer som en Border Collie valp og behøver ikke å klippes som på valper med normal pels. Snuten virker da spissere enn hos en hund med korrekt pels.

foto: Therese Wigstrand

Mellom tærne er pelsen kort og klørne syns tydelig, og til og med på fremsiden av fram- og bakben er pelsen kort og noen ganger glissen. Bak på benene til bølgete hunder ser vi begynnelsen til faner som kan minne om flatcoated retriever.

På valpens mage er pelsen glissen og har et annet voksemønster enn hos en valp med normal pels.

Voksemåten rundt analåpningen kan også være annerledes.

foto: Laila Erlandsen

Gjennom å dra fingrene mothårs gjennom hundens pels over hode og snute, kan man se at pelsen er mer glissen hos en IC valp.

En bølget korthåret hund er mer lik en Flat Coated Retriever eller en Border Collie, mens en krøllet minner mer om en Curly Coated Retriever eller en Amerikansk Vann Spaniel.

For øvrig er den korthårede hunden 100% Portugisisk Vannhund. De har de samme arvelige egenskapene og fungerer på samme måte i hverdagen selv om de ikke kan stilles ut. Du kan trene og konkurrere innenfor alle andre aktiviteter foruten utstilling, og de kan være like korrekte både fysisk og mentalt i henhold til rasestandarden som sine søsken med korrekt pels.

foto: Jan Erik Hagen

I 2006 ble det foretatt en testparring på to hunder med IC for å utrede om anlegget er recessivt. Alle valpene var IC og dette viser med 89,5% statistisk sikkerhet at Improper Coat nedarves recessivt. Se fig.

Aktuelt

Georgi prosjektet er et samarbeid mellom hundeeiere, oppdrettere og forskere med det som mål å studere genetikken hos Portugisisk Vannhund. Prosjektet har gjennom årene arbeidet med mange aspekter av rasens helse og arbeider pågår fortløpende.

Forskerne i prosjektet har siden 2007 arbeidet med å få frem en testmetode for IC. Da man nylig deltok i en studie for flere raser ved Ostrander Laboratory ved NIH (National Institutes of Health) fant man at hos en Portugisisk Vannhund med IC manglet det en del av en DNA sekvens som regulerer hundens pels.

Dette vekket spørsmålet om nærværet eller fraværet av denne mutasjonen kunne være årsak til IC hos rasen. Når 5 hunder med IC, 19 bærere av IC og 10 frie hunder ble testet viste dette seg å stemme.

En markørtest som ble utført på 287 hunder viste at denne muterte varianten trolig ble introdusert i rasen rundt 1970 tallet, og frekvensen i dagens bestand av Portugisiske vannhunder er ca 15%.

Ny gentest!

Som et resultat av dette finns det nå en DNA test utarbeidet i et samarbeid med Heidi Parker ved Ostrander Laboratory som kan gi svar på om hunden

bærer anlegget for IC genet eller ikke.

Testen er en gen test, og ikke en markørtest. Vi vet dog ikke om dette er det eneste genet som kan gi IC, men den er ansvarlig for majoriteten av utfallene.

Det er viktig at vi har med oss at også andre mer sjeldne gener kan gi IC, og at denne testen kun viser om hunden har denne ene bestemte mutasjonen – eller ikke. Flere testede hunder vil gi muligheten til mer nøyaktig å beregne sannsynligheten for om andre gener er innblandet. På nåværende tidspunkt tror forskerne at denne mutasjonen står for 95% av tilfellene av IC.

Testen gjøres av Optigen, som også gjør testene på PRCD PRA. Det finnes mulighet for å teste blod separat hos Optigen, og man kan til og med bruke Cheek swabs

Mer informasjon om dette finnes på www.optigen.com

Hvordan bør man håndtere resultatet

I dag fines det ingen grunn til å begrense avl gjennom å plukke bort IC bærere. Testen åpner snarere for en mulighet til å bruke disse hundene i avl på en tryggere måte. Det går også an om avelsverdien bedømmes til å være ekstra høy, å bruke en korthåret hund med en fri partner og på den måten få et kull med langhårede valper.

Vi kan og bør altså bruke testen for å åpne for en bredere avl snarere enn ytterligere å begrense vår allerede snevre avelsmateriale.

Forskeren Kevin Chase advarer for at dette genet som er aktuell er viktig, og at det finnes ca 30 andre gener i nærheten av denne. Gjennom å ta bort denne varianten av gener fra avlen, vil vi også fjerne en enorm mengde med genetiske variasjoner fra rasen, og det ville vært en stor trussel.

Hanna Björk

foto: Laila Eriandsen